

BEZOWOCNE NEGOCJACJE. IZRAELSKO-PALESTYŃSKI PROCES POKOJOWY

STRESZCZENIE

Od czasu wojny z 1967 r. podjęto, co najmniej 12 poważnych oficjalnych inicjatyw w celu rozwiązania konfliktu izraelsko-palestyńskiego z udziałem podmiotów międzynarodowych. Żadne nie odniosło sukcesu. Pomimo obfitości literatury dotyczącej procesów negocjacyjnych między stronami, niewiele wiadomo o perspektywie izraelskiej narodowej elity bezpieczeństwa (dalej: INSE), która jest grupą czołowych oficerów wywiadu i planowania, kształtujących izraelską strategię bezpieczeństwa narodowego. Badanie opiera się na pogłębionych wywiadach z 30 osobami, w tym 26 członkami INSE, w skład, których wchodzi m.in. szefowie izraelskich zespołów negocjacyjnych, szefowie izraelskiej Rady Bezpieczeństwa Narodowego oraz szefowie Mosadu. Wywiady jakościowe, uzupełnione kwestionariuszami, badają następującą rdzenną hipotezę: INSE uważa, że jeśli powstanie państwo palestyńskie, może stać się zagrożeniem bezpieczeństwa narodowego dla Izraela, co jest ryzykiem, którego Izrael nie powinien podjąć. W związku z tym, w oparciu o tę profesjonalną opinię ekspertów ds. Bezpieczeństwa, izraelskie rządy nie umożliwiły negocjacji, nie dążyły do kompromisu, w którym można by podpisać porozumienie pokojowe i stworzyć państwo palestyńskie.

Hipotezę tę zweryfikowano, a wyniki badań całkowicie zaprzeczyły przyjętym twierdzeniom. Zdecydowana większość INSE uważa, że państwo palestyńskie jest ryzykiem, które Izrael może i powinien podjąć, ponieważ jeśli nie powstanie państwo palestyńskie, będzie to zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Izraela. Stanie się ono nawet większe niż ewentualne zagrożenia stwarzane przez przyszłe państwo palestyńskie. Ponad to wyniki badań stoją w sprzeczności z twierdzeniem, że osiedla żydowskie na Zachodnim Brzegu są wkładem w bezpieczeństwo narodowe Izraela. Zdecydowana większość INSE uważa, że osiedla żydowskie na Zachodnim Brzegu są w sensie negatywnym odpowiedzialne za bezpieczeństwo narodowe Izraela.

Badanie ujawniło również, że istniała celowa "dynamiczna stagnacja" w przynajmniej niektórych izraelsko-palestyńskich procesach negocjacyjnych, które można określić, jako "bezowocne negocjacje". Wydaje się, że strony aktywnie działały, ponieważ działalność negocjacyjna służyła realizacji zamierzeń, ale celowo zatrzymywały się w określonym miejscu, ponieważ nie chciały dotrzeć do innego miejsca docelowego. Część procesów negocjacyjnych miała na celu zmniejszenie presji międzynarodowej na negocjacje, dążeniem było kupienie czasu.

Badanie może zainteresować decydentów i naukowców zajmujących się rozwiązywaniem konfliktów, zarządzaniem konfliktami, negocjacjami, bezpieczeństwem, budowaniem pokoju, badaniami na Bliskim Wschodzie, a zwłaszcza zainteresowanymi konfliktem izraelsko-palestyńskim. Mogą oni uznać badanie za znaczące, ponieważ daje możliwość przyjrzenia się procesowi myślenia, spostrzeżeniom i najlepszej ocenie INSE. Opracowanie zawiera ilościowe i jakościowe informacje z pierwszej ręki, szczegóły dotyczące różnych aspektów bezpieczeństwa oraz konfliktu izraelsko-palestyńskiego, a także oraz procesów negocjacyjnych z nim związanych.